

2013-2014, első félév
Sapientia-EMTE, FFM, Kolozsvár
3. év

Multimédia és tévés újságírás 1.

Oktató: Virginás Andrea – avirginas@gmail.com
Órák időpontja: Kedd 8-10, A115.

A tantárgy leírása: A szak profiljához igazodóan a különféle médiumokhoz kapcsolódó szövegek írása a tantárgy tétje, alapvetően két írott sajtóműfaj, a recenzió/ismertető, és a kritika elvárásrendszerét tartva szem előtt. A félév során úgymond „fokozatos” felépítést alkalmazunk, az első órákon általános (a tudományos, illetve a publikus szövegre vonatkozó) szövegírási szabályokkal ismerkedünk (Blaskó Ágnes és Hamp Gábor *Írás 1.0* című tankönyve alapján), ezt követi a közösen megnézett (animációs) rövid- és játékfilmekhez, valamint képzőművészeti alkotásokhoz kapcsolódó ismertető és kritikák megírása és megvitatása.

Jelenlét: A jelenléti ívvel rendelkező órák felén kötelező a jelenlét annak, aki a tantárgyból jegyet kíván szerezni.

Vizsgakövetelmények: A tantárgy első részjegye a félév közben leadott írásos feladatok értékelése (75%-a a végső jegynek), a második pedig a kollokviumi vizsga részjegye (25%-a a végső jegynek). A félév során a hallgatóknak több közös látogatáson kell résztvenniük, és az ezekről írt ismertetőket, kritikákat az óra időpontja előtt 2 nappal el kell küldeniük az oktató emailcímére, csatolt file-ként, doc-formátumban.

Félév közbeni írásos feladatok: rövidfilm ismertető/kritika, bekezdéses feladatok, animációs játékfilm-kritika, kiállítás-kritika, színház-kritika, könyv-kritika, kollokviumi feladat (erdélyi rövidfilmek, rendezői portrék).

Tanmenet:

1. hét, szeptember 17. Bevezetés, a követelmények megbeszélése 1. Alternatív hét.

2. hét, szeptember 24. Bevezetés, a követelmények megbeszélése 2.

Miért írunk?

A jól formált szöveg. Írásfeladatok egy (animációs/erdélyi) rövidfilmre. Közös választás: Erdélyi Filmtár, <http://www.filmtett.ro/filmek/erdelyi-filmtar> (2.-5. hét)

3. hét, október 1. A bekezdés és a tételmondat.

4. hét, október 8. A bekezdések fajtái 1.

5. hét, október 15. A bekezdések fajtái 2.

6. hét, október 22. Ismertető, recenzió, kritika. Milyen a jó (film)kritika? Kiindulópontnak:

Georg Seesslen: *A képek káosza. Miért nehéz írni a filmről?* Magyar Lettre. 1997. tél, 27. szám. www.c3.hu/scripta/lettre/lettre27/19sees.htm

A személyes tárgylagosság művészete – román újságírók a filmkritikáról. *Filmtett* 2000. okt. 25–27. <http://www.filmtett.ro/cikk/1490/roman-ujsgirok-a-filmkritikarol>
http://www.filmvilag.hu/xista_frame.php?cikk_id=8137

7. hét, október 29. Ismertető, recenzió, kritika. Milyen a jó (film)kritika? Kiindulópontnak:

<http://prae.hu/prae/articles.php?aid=5516>

David Bordwell: *Kritikus, helyzetben* (<http://www.filmtett.ro/cikk/878/kritikus-helyzetben-1-resz>

<http://www.filmtett.ro/cikk/879/kritikus-helyzetben-2-resz>)

Kelet-nyugati animációs (játék)filmek: *Persepolis* (r. Vincent Paronnaud, Marjane Satrapi 2007), *Libanoni keringő* (r. Ari Folman, 2008), *A rabbi macskája* (Antoine Delesvaux, Johan Sfar, 2011), *Crulic* (Anca Damian, 2011). Közös választás, a csoport javaslatai. (7.-9. hét)

8. hét, november 5. A *Persepolis*ről/ *Libanoni keringőről*/ *A rabbi macskájáról*/ *Crulic*ről írott ismertető és kritikák megbeszélése.

9. hét, november 12. A *Persepolis*ről/ *Libanoni keringőről*/ *A rabbi macskájáról*/ *Crulic*ről írott ismertető és kritikák megbeszélése.

10. hét, november 19. A kiállítás képei? Kiállítás-ismertető, kritikák. Közös látogatás egy kiállításhoz. **Javaslat: Korunk Galéria.**

11. hét, november 26. Milyen a jó színház? Közös látogatás, színházi kritika. **Javaslat: Interferenciák Fesztivál, Kolozsvári Állami Magyar Színház.**

12. hét, december 3. Írjunk egy jó könyvről! Közös választás.

13. hét, december 10. Összegzés, kiértékelés, toplisták.

14. hét, december 17. Kollokvium. Téma: erdélyi rövidfilmek és/vagy rendezői portrék: elkészülnek, bemutatni, illusztrálni őket.

Az írásos feladatok formai követelményei

1. A magyar helyesírás szabályainak betartása. Ajánlott szakirodalom: *A magyar helyesírás szabályai*.
2. Oldalbeállítás: jobb-bal margó 2.5, oldal teteje-alja 2.
3. Sorköz: 1.5-ös.
4. Betűtípus: Times New Roman, 12-es.
5. Bekezdés használható.
6. Alcímek kiemelése: dőlt betűtípussal.
7. A szakirodalmi idézés formája: szerző vezetéknev-keresztnev, könyv címe dőlttel, cikk címe idézőjelben, kiadás helye, kiadó neve, évszám, oldalszám.
8. A space is leütésnek minősül, egy oldal 2000 leütésből áll.
9. Oldalszámok: oldal alja, középre igazítva.
10. Címek, szöveg: balra igazítva.

Szakirodalom

Stílus, írástechnika általában

Aczel, Richard: *Hogyan írjunk esszét*. Bp., Osiris, 2000.

Blaskó Ágnes és Hamp Gábor *Írás 1.0.* Typotex, Budapest, 2007.
Sajtókönyvtár – *Műfajismeret.* MÚOSZ – Bálint György Újságíró-iskola, 1997.
Szabó Katalin. *Kommunikáció felsőfokon.* Budapest, Kossuth, 1997.
Adamik Tamás–Jászó Anna–Aczél Petra: *Retorika.* Budapest, Osiris, 2004.

A kritikáról általában

Nyerges András (szerk.): *A művészetkritikáról.* Budapest: Kossuth Kiadó, 1989.
Földes Anna: „A műkritikáról”. In: Bernáth László (szerk.): *Műfajismeret.* Sajtókönyvtár, Budapest: Omni Media, 1999.
Komlós Aladár: „Tételes vagy ösztönös kritika?”, valamint „Az esztétikai kritika; A kritika és a kritikusok”. In: Uő.: *Kritika és kritikusok.* Budapest: Nap Kiadó, , 2004. 32–42. 89–98, 99–107.
Radnóti Sándor *Jó ízlés, rossz ízlés.* Előadás a Mindentudás Egyetemén.
www.origo.hu/mindentudasegyeteme/radnoti/20030422radnoti21.html ,
<http://mindentudas.hu/elodasok-cikkek/item/57-j%C3%B3-%C3%ADzl%C3%A9s-rossz-%C3%ADzl%C3%A9s.html> (írott változat).

A filmkritikáról

Tóth Klára: „Sértődötten vagy önkritikusan. Beszélgetések a filmkritikáról.”
(Nemeskürthy István, Király Jenő, Bernáth László, Gyertyán Ervin, Sándor Iván, Csetneki Gábor). *Filmkultúra* 1981/2. 54-67.
J. Aumont–M. Marie: A filmelemzés meghatározása. In: Vajdovich Györgyi (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai.* Budapest: Palatinus, 2004. 9-43.
David Bordwell: *Making Meaning. Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema.* Cambridge, Harvard UP, 1989.
Jonathan Rosenbaum: *Placing Movies. The Practice of Film Criticism.* University of California Press, 1995.
John E. Moscovitz: *Critical Approaches to Writing About Film.* London, Prentice Hall, 1999.
Tim Bywater–Thomas Sobchack: *An Introduction to Film Criticism: Major Critical Approaches to Narrative Film.* Addison-Wesley Pub Co, 1989.
„Film Criticism in America Today: A Critical Symposium”. In: *Cineaste*, XXVI, nr. 1. 2000. 27–45.

Kritikák, írások minél nagyobb mennyiségben: *a Filmvilág, Filmtett, Filmkultúra, Cinema, Vox, Pesti Est* recenziói, filmkritikái; napilapok, kulturális hetilapok filmkritikái; filmes honlapok filmkritikái, recenziói, ajánlói (*magyar.film.hu, Cinematrix, cinemania, Moziinet*, stb.)

http://www.filmtett.ro/lista?modul=cikkek&cikkek_rovat=7
<http://www.filmvilag.hu>
<http://index.hu/kultur/cinematrix/kritika/>
<http://www.filmkultura.hu/>
<http://www.geocities.com/firka2003/>